

Analýza zemědělského podnikání na území pro přípravu strategie komunitně vedeného místního rozvoje na území MAS svatého Jana z Nepomuku pro období 2014-2020

**Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území
MAS svatého Jana z Nepomuku, OPTP 2007 – 2013, číslo projektu CZ.1.08/3.2.00/14.00200**

V rámci přípravy Strategie komunitně vedeného rozvoje území MAS svatého Jana z Nepomuku na období 2014 - 2020 byla provedena analýza ve smyslu zjišťování skutečných potřeb místních zemědělských podnikatelů vzhledem k jejich současnému zaměření podniku a plánovaným cílům v horizontu cca dalších 5 let.

Celkem bylo osloveno 39 zem. podniků na území Nepomucka a Spálenopoříčska, z toho se analýzy aktivně účastnilo 25 zem. podniků, 14 podniků, kteří nejsou do analýzy zahrnuti, účast ve zjišťování odmítli nebo předpokládají ukončení své zem. činnosti.

Podniky, které se analýzy zúčastnily, hospodaří celkem na 1 040 ha zemědělské půdy, z toho 268 ha zem. půdy s druhem kultury orná půda a 772 ha zem. půdy s druhem kultury trvalý travní porost (TTP). Velikost podniků se pohybovala od 3,5 ha do 121 ha celkové výměry podniku. V oblasti živočišné výroby je převážná většina podniků (celkem 20 podniků) výrobně zaměřena na chov skotu bez tržní produkce mléka (BTPM), případně k chovu skotu BTPM chová ovce, kozy, koně, 2 podniky se k chovu skotu BTPM zabývají chovem prasat a jeden podnik i chovem vodní drůbeže. Na samostatný chov ovcí či koz je zaměřeno celkem 5 podniků.

Vzhledem ke struktuře zaměření chovů jsou v rámci rostlinné výroby produktem na TTP, pastva, seno, senáž a převážná většina této produkce je použita v rámci vlastní farmy. Na orné půdě jsou převážně pěstovány obiloviny, které víceméně také slouží jako krmivo pro vlastní chov, dva podniky se zabývají pěstováním brambor.

V předpokladech ve změnách výrobního zaměření zem. podniku odpovědělo 80% dotazovaných, že počítá s růstem v rámci rostlinné výroby u svého zem. podniku. Toto je úzce spjato s nutností rozšíření výměry podniku a tedy i nutností nákupu či pronájmu další půdy. Stejný počet podniků počítá i s růstem v oblasti živočišné výroby, která je také u většiny podniků vázaná na zvýšení současné výměry obhospodařované půdy.

Zpracováním vlastní produkce se zabývá 40% podniků, s tím, že legislativně schválené jsou pouze podniky dva. Vnímáním úskalím v této oblasti podnikání je nutnost vybudování oficiálních prostor pro zpracovnu, vysoká administrativní zátěž provozu, u menších druhů hospodářských zvířat (ovce, kozy, prasata) je to nemožnost domácí porážky na farmě v návaznosti na vlastní prodej z farmy konečnému spotřebiteli. S touto částí zemědělského podnikání je také velmi úzce spjato vnímání mezilidských vztahů v blízkém okolí farmy, celkové odklonění lidské populace od přírodních procesů a v neposlední řadě je to i absence jakéhosi „vlastenectví“ vůči domácím či českým výrobkům ze strany konečného spotřebitele. Z toho plyne, že farmáři jsou často nuceni svoji produkci nabízet do vzdálených měst, na místo toho aby se dala prodat v blízkém okolí farmy.

Informace z hlediska vnímaných úskalí pro rozvoj a zachování zemědělského podniku byly zjišťovány dle příslušných kategorií na škále hodnocení od 1 do 5, kdy 1 není problém, 5 je velký problém.

Z šetření vyplynulo, že jako velký problém hodnotili zem. podniky administrativní zátěže spojené s chodem farmy, spolu s celkovou nepřehlednou strukturou neustálých změn zákonů a vyhlášek.

**Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území
MAS svatého Jana z Nepomuku, OPTP 2007 – 2013, číslo projektu CZ.1.08/3.2.00/14.00200**

Dále nedostatečně hodnotí většina farem vybavení vlastních podniků technologiemi, ať už z hlediska zabezpečení farem budovami tak nedostatečným zajištěním v mechanizačních prostředcích (s tím souvisí i potřeba neustálé obměny strojového parku).

Naopak na velmi dobré úrovni farmáři hodnotili svá rodinná zázemí, zdraví, věk, dostatek pracovních sil a kvalifikovaných poskytovatelů služeb. Dále většina podniků uvádí, že má zajištěného nástupce pro svůj podnik v rámci generační obměny.

Oblast dotazování	celkový průměr
rentabilita zem. podnikání	3,36
změny zákonů a vyhlášek	3,84
administrativa farmy bez dotací	4
znalost podmínek dotací	2,84
administrativa spojená s provozními dotacemi	3,48
vybavení farmy technologiemi	3,33
růst cen vstupů	2,99
nedostatek pracovních sil	1,48
nedostatečné znalosti	1,88
nedostatek poskytovaných služeb	1,87
rodinné zázemí	1,44
zdravotní důvody	1,4
věk	1,52
generační obměna	1,6
jiné	

Z hlediska předpokládané struktury dotačních opatření PRV farmáři projevují zájem převážně v živočišné výrobě o pastevní areály (56% dotázaných) a technologie fixací – naháněcí uličky a fixační klece a zemědělské mechanizace (48% dotázaných). V rámci rostlinné výroby se celých 48% dotazovaných shodlo na potřebách v pořízení, doplnění či obnově mechanizačních prostředků. Ve zpracování vlastní produkce by 36% dotázaných ocenilo pořízení technologií výroby.

Záměr dle předpokládané struktury PRV	zájem zem. podniku (počet z dotazovaných)	průměr v %
ŽV ustájení výstavba	9x	36
ŽV ustájení rekonstrukce	5x	20
ŽV ustájení, jímky, hnojiště	5x	20
ŽV technologie ustájení	6x	24
ŽV technologie dojírný	0x	0
ŽV pastevní areály	14x	56

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území
MAS svatého Jana z Nepomuku, OPTP 2007 – 2013, číslo projektu CZ.1.08/3.2.00/14.00200

ŽV technologie fixací	12x	48
ŽV skladovací prostory stavby	9x	36
ŽV skladovací prostory, zpevněné plochy	7x	28
ŽV skladovací prostory technologie	1x	4
ŽV zem. mechanizace	12x	48
RV stavby pro skladování	4x	16
RV technologie výroby	0x	0
RV technologie distribuce	0x	0
RV zem. mechanizace	11x	44
ZVP budovy	4x	16
ZVP technologie	9x	36
Nákup půdy	20x	80
zahájení činnosti MZ	5x	20
NČ řemesla, dílny	2x	8
NČ cestovní ruch	2x	8
NČ energie	0x	0
vzdělávání semináře	4x	16
vzdělávání workshopy	4x	16
vzdělávání stáže	2x	8
poradenství provozní	11x	44
poradenství investiční	9x	36
poradenství jiné	3x	12